

Aiškėja, jog galimai daug metų dangstomas Klaipėdos mero V. Grubliausko ir konservatorių dosnus rėmėjas tyliai leido nuodus į unikalaus, UNESCO saugomo gamtos stebuklo krantus skalaujančias marias. Dešimt metų klaipėdiečiai atkakliai mynė savivaldybės slenksčius, prašydami suvaldyti nepakeliamą smarvę gyvenamuosiuose rajonuose. Tūkstančiai jų žygiavo protestuodami prieš uostamiesčio valdžios abejingumą ir dirbo detektyvais ieškodami, kas nuodija jų gyvenimus ir gamtą. O tuo tarpu Klaipėdos liberalus meras Vytautas Grubliauskas džiaugėsi „Grigeo“ teikta parama muzikos renginiams, kuriuos organizuodavo jo žmona, o džiazas muzikantas V. Grubliauskas rengdavo solo pasirodymus žiūrovams.

Įsikišus prokuratūrai V. Grubliauskas ima dėtis tikru kovotoju, lydi delegacijas prie vamzdžių, rengia kovos planus. Dar pora asmenukų į Facebooką – ir meras jau praktiškai didvyris!

Analogiška situacija Alytuje. Keletą metų prieš nelaimę į Alytaus savivaldybę susirūpinę „Ekologistikos“ kaimynai ėmė siųsti laiškus. Tačiau pavojaus rimtumo savivaldybėje niekas tinkamai neįvertino ir galiausiai kilo gaisras, padaręs milžinišką žalą gamtai, gaisrininkų ir miestiečių sveikatai, šalia esantiems ūkiams. Įvykio vietoje miesto meras ir ilgametis miesto tarybos narys dalinosi asmenukėmis ir tapo didvyriu, nors tikrasis jo didvyriškumas verkė kamputyje iš gėdos... Viskas atrodytų kitaip, jei meras savo laiku būtų išdrįsęs pasakyti, kad įstatymų ir tvarkos būtina laikytis, kad nekiltų grėsmė tūkstančiams Alytaus ir jo apylinkių gyventojų... bet neišdrįso.

Šie įvykiai turi vieną bendrą paralelę – kažkas nutinka, kad daugelį metų miestų vadovai geba ne tik nepamatyti ir neužuosti, bet ir tampa kurčiais žmonių skundams. Skaudžios nelaimės nutiko vietos valdžiai nesiimant savalaikių ir būtinų priemonių, nors jos buvo prašoma tai padaryti. Abiem atvejais kaltę bandoma primesti centrinei valdžiai – Vyriausybei, ministerijoms, nors vienos iš jų ministrė darbą buvo pradėjusi vos prieš kelias savaites iki gaisro Alytuje, o aplinkos ministras, skirtingai nei Klaipėdos meras, ėmėsi visų reikalingų ir realių (!) žingsnių, kad klaipėdiečiai pagaliau sulauktų pagalbos.

Kodėl savivaldybės vadovas staiga nori tapti nebereikšmingu, neigaliu spręsti problemas, nors vis dažniau kalbame apie savivaldos ir vietos valdžios galių didinimą, lėšų auginimą, kuris turi būti skiriamas žmonių poreikiams? Kur staiga dingsta atsakomybė ir lyderystė, kuomet metų metus prašoma padėti? Kodėl kai kurie merai XXI amžiuje vis dar sugeba „marinuoti“ problemas, tarsi niekas niekada nepastebės ir gal kaip nors problemos pačios išnyks?

Trejus metus kalbame apie politinės korupcijos žalą, kuri ne visada yra matoma – juk ne

visada kyla gaisrai, ne visada prasmirsta oras ir nuodijamas vanduo, ne visada pavyksta fiksuoti verslininkų perduodamas dėžutes politikams.

Tai tampa lėtine liga, graužiančia valstybę iš vidaus ir verčiančia jos žmones bėgti. Po Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto atlikto tyrimo visuomenei pasidarė aiškiau, kad po gražiais demokratijos fasadais iš tiesų slepiasi politinė „kleptokratija“ – jau nebebuvo paslaptis, jog anksčiau rinkimus laimėjusios partijos su interesų grupėmis naudojosi valstybės išdu, dešimtmečius ignoravo visuomenės poreikius, valdžia rūpindavosi tik savo pragmatiškais interesais, švaistė mokesčių mokėtojų pinigus. Viskas sukosi aplink galią.

Daugelis ja piktnaudžiavo, siekdami sau asmeninės naudos, pinigų, prabangos ar dar daugiau valdžios. Prieš rinkimus interesų grupės su politinių partijų lyderiais derindavo būsimus įstatymus, politines darbotvarkes ir programas. Ir šiandien tiek Alytaus, tiek Klaipėdos pavyzdžiai rodo įsisenėjusias problemas, kurių daugiau negalima toleruoti. Piktnaudžiaujantys valdžia turi patirti savo veiksmų padarinius ir būti baudžiami, nes to reikalauja mūsų moralės ir vertybių sistema. Priešingu atveju tai tampa įpročiu, norma, kuri daro nepataisomą žalą valstybei.

Aktyvių klaipėdiškių pavyzdys teikia daug vilčių. Jie parodė, jog stiprėja ir drąsėja paprasti žmonės, jie nebijongrasinimų ir imasi iniciatyvų. Jie daro spaudimą susiformavusiems kleptakratijos klaneliams ir neabejotinai užtikrina teigiamus pokyčius ateities kartoms.

Pats veiksmingiausias vaistas, kurį turime puoselėti ir auginti – tikroji, nefasadinė demokratija, kuri tarnauja visiems valstybėje gyvenantiems žmonėms.

Už tai verta kovoti tiek dabar, tiek ateityje.

